

MAGNETOFONSKI SNIMAK
19. SJEDNICE DOMA NARODA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE,
održane 6.7.2000. godine, sa početkom u 12.20 sati

PREDSJEDAVAJUĆI
DRAGO LJUBIČIĆ

Delegati, poštovani gosti, otvaram 19. sjednicu Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

/INTONIRANJE HIMNE/

Za današnju sjednicu, pored delegata, pozvani su: predsjednik i članovi Predsjedništva BiH, predstavnici Vijeća ministara BiH, predstavnici OSCE-a, predstavnici FAR projekta, predstavnici sredstava javnog informisanja.

Sve prisutne, koji su se odazvali pozivu za današnju sjednicu, srdačno pozdravljam i zahvaljujem na njihovom prisustvu.

Današnjoj sjednici prisustvuje deset delegata, od toga 3 iz reda srpskog naroda, 4 iz reda bošnjačkog naroda i 3 iz reda hrvatskog naroda.

Gospoda Šefik Džaferović, Momir Malić, Ristan Ristić i Zoran Marić opravdali su izostanke sa današnje sjednice.

S obzirom na to da imam kvorum, znači, uz izostanak ovih delegata sa današnje sjednice, možemo punovažno raditi i odlučivati.

Dozvolite mi samo jedno kratko obrazloženje, znači, dalje, u početku našeg današnjeg rada. Za 19.sjednicu Doma naroda BiH, dobili ste dnevni red, s obzirom da je u međuvremenu došlo do određenih promena, predlažem da napravimo korekcije predloženog dnevnog reda, radi odluke i zaključka Predstavničkog vijeća, vezano za jednu od predloženih tačaka dnevnog reda, koji ste dobili u pozivu, predlažem da izostavimo do sledeće sjednice Davanja saglasnosti na Sporazum između granice Republike Hrvatske i BiH, dok se, po zaključku Predstavničkog doma, Predsjedništvo BiH o tome ne izjasni, jer je takav zaključak Predstavničkog vijeća vezano za ovu tačku dnevnog reda.

Istovremeno, predlažem uvrštavanje u dnevni red za današnju sjednicu dvije nove tačke i to: Prijedlog poslovnika Doma naroda i Prijedlog programa rada Doma naroda.

Predlagač za ove dvije tačke je Kolegij Doma naroda. Nacrt poslovnika Doma naroda, Kolegij je usvojio na 12. sjednici. Prijedlozi Poslovnika i Program rada podijeljeni su vam prije početka ove sjednice.

S obzirom na izneseno, predlažem vam sledeći dnevni red, znači, o tome bismo trebali da se izjasnimo.

DNEVNI RED

- 1. Usvajanje Zapisnika 18. sjednice Doma naroda;**
- 2. Nacrt zakona o finansiranju političkih stranaka u BiH, predlažaći poslanici Nikola Špirić i Ibrahim Đedović;**
- 3. Prijedlog Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH;**
- 4. Program rada Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH;**
- 5. Delegatska pitanja**

Otvaram diskusiju po predlogu dnevnog reda, izvolite.
Ima li nekih drugih predloga, mišljenja, gospodin Pajić.

ĐOKO PAJIĆ

/Govori sa mjesta i djelomično se čuje izlaganje/

Ja bih samo kratko. U suštini, slažem se sa dnevnim redom, ali ova peta tačka, mislim da imamo delegate i mislim da pored pitanja imamo pravo da pokrećemo i inicijative. Ta poslednja tačka da bude Delegatska pitanja i inicijative.

DRAGO LJUBIČIĆ

Da li se dalje neko javlja? Nema. Molim vas da se izjasnimo za ovakav predloženi dnevni red, sa ovim korekcijama, odnosno, sa ovim dopunama.

Molim vas, ko je za ovakav predloženi dnevni red i sa ovom korekcijom, dopunom, koju je predložio gospodin Pajić.

Protiv, uzdržanih nema. Konstatujem da je jednoglasno, znači, sa 10 glasova za prihvaćen predloženi dnevni red u ovakvoj formi.

Prelazimo na prvu tačku dnevnog reda.

Ad. 1. Usvajanje Zapisnika sa 18.sjednice Doma naroda

Otvaram raspravu. Da li se neko javlja po ovoj tački dnevnog reda?

Ima li primedbi na izvod Zapisnika, predloga, dopuna, izmena?

Koliko vidim, nema, molim vas da se izjasnimo, znači, o Zapisniku sa 18. sjednice.

Ko je za ovakav Zapisnik, koji ste dobili u pisanoj formi, sa 18. sjednice?

Protiv, uzdržanih nema.

Znači, jednoglasno, sa 10 glasova za je usvojen.

Ad.2. Nacrt zakona o finansiranju političkih stranaka u BiH, predlagači, poslanici Nikola Špirić i Ibrahim Đedović

Otvaram raspravu po ovoj tački dnevnog reda. Izvolite.

IVO ŽIVKOVIĆ

Gospodo predsjedatelji, gospodo zastupnici, načelno podržavam ovaj Nacrt zakona o finansiranju političkih stranaka, samo bih komentirao član 3., stavak 5. gdje se govori o izvorima finansiranja, te da dobit od prihoda poduzeća, da politička stranka može imati poduzeće, ali da se ono može isključivo baviti djelatnošću vezano za kulturu ili izdavačkom djelatnošću.

Smatram da bi ovo trebalo korigirati, jer ukoliko bi se stranka bavila samo ovim što ovdje stoji, ona naprosto u ovim vremenima nikad ne bi mogla biti profitabilna i smatram da takvo poduzeće ne bi nikad bilo profitabilno i smatram da bi trebalo da se ne ograničava poduzeću u vlasništvu stranke da se bavi samo izdavačkom djelatnošću, nego da taj spektar djelatnosti bude širi. On ne mora obuhvaćati određene vanjske transakcije, ali na unutrašnjem planu, mislim da se može naći niz drugih djelatnosti u poduzeću u vlasništvu stranke da bi se ostvarila legalna i zakonska dobit, i da bi na taj način se lakše financirala politička stranka. U tom smislu, podupirem ovaj zakon, ali predlažem da se unese ova izmjena kako sam rekao. Hvala.

DRAGO LJUBIČIĆ

Da li se dalje neko javlja, izvolite.

MUGDIN HERCEG

Gospodine predsjedniče, cijenjene kolege delegati, uvaženi gosti, ja bih želio da kažem da je dobro da se čini napor da se zakonom reguliše pitanje finansiranja političkih stranaka, po mojoj slobodnoj ocjeni, ovo je jedna solidna radna verzija dokumenta koji teži ka regulisanju ove materije, međutim, ja imam uistinu nekoliko sugestija, na fonu onoga o čemu je gospodin Živković govorio.

Naime, svaka ozbiljna firma pretpostavlja i ozbiljne finansijske tokove, znači, jedan širok spektar, transparentno postavljen, u smislu *inputa*, *outputa*, znači, finansijskog kapitala u funkciji finansiranja političkih stranaka.

U tom smislu, ovaj član 3. ja bih prokomentarisao i dao jedan prijedlog na stav, ako sam ja dobro zabilježio na ovoj drugoj strani, stav 3. člana 3. kad se govori o članarini, nije upitno da članarinu svojim statutom, svojim aktom utvrđuje politička partija, međutim, mislim da članarina mora biti regulisana jednim stavom, regulisan mehanizam ubiranja članarine, s tim da se ostavi mogućnost slobodnog izražavanja volje članova političke partije na koji način žele da se ta članarina ubire, da li jednim administrativnim instrumentarijem ili na bazi slobodne uplate na blagajnama, itd. Mislim da bi ovo bio jedan doprinos sigurnijem finansiranju i kontinuitetu ubiranja

sredstava za finansiranje političkih stranaka. Možda on nije toliko veliki, značajan, ali mislim da ima svoj smisao.

Drugo, ovaj sljedeći stav, stav 4. Ako pažljivo pogledamo, mislim da bi ovdje trebalo postaviti fleksibilniji pristup, ovdje gdje govori 20%, pa ono ostalo gdje ide, mislim da tu ne bi trebalo ograničavati u procentima, ali treba ići na procenat izdvajanja dobiti od djelatnosti iz tačke 3. i 5. za dobrotvorne svrhe. Znači, procenat izdvajanja. Zašto to govorim, upravo ovo o čemu je gospodin Živković govorio. Ako postoji mogućnost da se politička stranka bavi određenim djelatnostima, ako su te djelatnosti u funkciji da zaposlimo armiju nezaposlenih ljudi i ako imamo, da tako kažem, određena sredstva da možemo staviti u funkciju, onda stvaramo pretpostavku da stavimo sredstva u funkciju, da zaposlimo ljude. Treće, da ostvarimo, da kažem, i fiskalne efekte, vrlo interesantne za društveno-političke zajednice, tamo gdje se to dešava. U protivnom, čini mi se, imam osjećaj da defavorizuju pozicije tačke 2., stav 1. i tačke 4., stav 1. u smislu prilozi i budžetsko finansiranje, mada kasnije i dolje imamo kategorije limitiranja, na određen način, vezano za ova izdvajanja.

Sljedeće što bih ja, zaista, želio, u članu 4., poslednji stav, kad govori *rad koji član političke stranke obavlja u stranci je, u principu, neplaćeni rad*. Zaista bih htio da mi se pojasni, šta to znači da je *rad u stranci, u principu, neplaćeni rad*. Ja hoću u principu neplaćeni rad. Zašto? Da li se tu misli na politički rad, ako se misli na politički rad, to bi moglo biti predmet diskusije i rasprave, ali, dozvolit ćete mi da u stranci ima stručnih, profesionalnih poslova. Ako pogledamo samo odrednice člana 11. koji govori tamo sada o finansijskom vođenju evidencije, itd., obračuni i sve drugo što je podložno reviziji od strane Izborne komisije, itd., onda mislim da moramo dati odgovor, jesu li to političke stranke, ili to isključuje onaj dio stručno profesionalnog servisiranja, usluga stranke koje se zovu administrativni poslovi, da kažem finansijsko-računovodstveni poslovi, poslovi u sferi informatičke i informacijske djelatnosti političke stranke, plansko-analitički poslovi, itd., to pretpostavlja jedan, ipak, profesionalizam, jednu struku.

Sljedeće, u članu 5. Ukupan iznos jednokratnog priloga, gdje se govori da 8 prosječnih plata, itd., u skladu sa statističkim izvještajima, ja ne znam za koji se to nivo infrastrukturne organizacije političke stranke odnosi. Izvinut ćete, ali ako se ovdje misli na državni, onda mi ispadne kao smiješno, pa i entitetski, regionalni oblik organizovanja političke stranke, to više kad se govori o prilogima, onda je rečeno šta su sve prilozi. To znači da neko ko želi da donira političkoj stranci, da kažem, jednu konfiguraciju informatičke opreme, onda postavlja se pitanje da li on može to uraditi, iz razloga limita. Mislim da se oko ovoga treba razmisliti. I na pretposljednjoj stranici, ja imam dvije sugestije, da se u ovom članu 15., posljednja rečenica u stavu 2. briše, jer mislim da je suvišna rečenica, uistinu je suvišna rečenica, ako se govori, pa sada kaže da ne prelazi 10 hiljada maraka. Mislim da to nema potrebe, jer ako je u prethodnoj rečenici, u istom stavu, već rečeno kako to treba biti i u članu 18. u rasporedu onih sredstava koja su (ubrana iz osnova nezakonito, znači, ubranih sredstava, predlaže se raspored). Ja predlažem ovdje alternativno razmišljanje u smislu da ovo što je 70 za dodjelu, za budžetsko finansiranje parlamentarnih grupa, da to bude 40%, da se ugradi jedna nova crtica, da 30%, ipak, ide za finansiranje organizacije, ako se bave dobrotvornim svrhama, dobrotvornim radom i ovo 20-30% dolje kako je ostalo, a alternativa ovom mom prijedlogu je da ovo sve što se ovako uzme ide namjenski za finansiranje projekata povratka raseljenih, izbjeglih i

protjeranog stanovništva. Mislim da bi to bila prava stvar koja bi na kraju bila korisna. Ako se desi nešto, onda se dešava i ide tamo gdje je vrlo razumno da se ta sredstva utroše, eto, u tom smislu, hvala lijepa.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se gospodinu, gospodin Čampara.

AVDO ČAMPARA

Mislim da treba podržati Nacrt zakona i on je nama potreban. Ja mislim da smo mi ranije trebali da, na neki način, bilo putem budžeta, bilo putem ovakvog zakona, pokušamo koliko je to moguće, finansirati političke stranke, koje imaju svoje predstavnike u Parlamentu BiH. Međutim, ja lično mislim da ovaj nacrt zakona treba uputiti Vijeću ministara BiH da bar da svoje mišljenje o njemu. Inače, kada sam glasao i za onu petu tačku Delegatska pitanja i inicijative, mislio sam i na Vijeće ministara BiH. Počela se ponavljati stara, da kažem, navika, da Vijeće ministara BiH ne prisustvuje sjednicama Doma naroda. Ne znam koliko će oni čitati stenograme sa sjednica Doma naroda, bar ministri, možda hoće neki pomoćnici ili drugi stručni radnici, ali mislim, ja se izvinjavam, ja koliko ih poznajem ne vidim da ih ovdje ima, svi su tamo u drugoj sali, ali da, ima i jedan ministar, zamjenik, pomoćnik. Ja mislim da su oni u toj sali mogli dati pauzu i da prisustvuju sjednici Doma naroda. Jer, mi možemo lahko zaključiti da nećemo razmatrati jednu tačku dnevnog reda, ukoliko ne prisustvuje predlagač, pogotovo ako je predlagač Vijeće ministara BiH i ukoliko ne prisustvuje resorni ministar, odnosno, njegov zamjenik ili bar pomoćnik i ja mislim da Vijeće ministara BiH ubuduće treba da i ovoj sjednici prisustvuje, kao što prisustvuje i sjednici Predstavničkog doma.

Mi ne vodimo takve rasprave kao što vodi Predstavnički dom i ja lično mislim da je dobro da ih ne vodimo, već da ih vodimo kako ih vodimo, mislim da Dom naroda na taj način i radi dobro i konstruktivno, ali ja lično mislim da trebaju da prisustvuju ovim sjednicama članovi Vijeća ministara BiH, ministri i njihovi zamjenici, pomoćnici, jer u proteklom periodu, izuzev nekoliko ministara, među kojima su bili, da ih sad ne nabrajam, bilo bi ružno, ali bilo je nekoliko ministara koji su redovno prisustvovali, kopredsjednika, sjednicama Doma naroda i mislim, to je moja ozbiljna zamjerka, da ubuduće treba da na isti način kao što prisustvuju Predstavničkom domu, treba da prisustvuju i Domu naroda članovi Vijeća ministara BiH, odnosno, ministri i njihovi zamjenici, a ako ih nema, ima pomoćnika, jer ja znam da su oni zauzeti, ali ne moraju baš svi biti zauzeti onog momenta kada se održava sjednica Doma naroda, to sam mislio pod onim delegatskim pitanjima i inicijativom, pa se izvinjavam sada što sam to iskoristio, a ja predlažem, na kraju, predsjedavajućem da zaključi da ovaj nacrt uputi sa stenogramom Vijeću ministara BiH i da i ono da o njemu svoje mišljenje.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Čampari, uz samo jednu napomenu, evo, da smo sad upravo dobili stav i mišljenje Savjeta ministara BiH na ovu primjedbu gospodina Čampare, ali mislim da nije ni viška ta primjedba. Ja želim, i podržavam i ja, a vjerujem kompletan Dom naroda, primjedbu gospodina Čampare kad je u pitanju

prisustvo predstavnika iz Vijeća ministara BiH i mislim da se mi sa tim možemo složiti, na kraju, ovo nije prvi put konstatacija ovog doma da je on, na jedan određen način, izgleda i stvara se slika zapostavljen od predstavnika tih institucija BiH i ja samo mogu da se pridružim ovom predlogu i razmišljanju gospodina Čampare i da predložim da to još jedanput Dom konstatuje i u vidu zaključka da se uputi Savjetu ministara BiH takav naš stav i potreba da i zasjedanju i sjednicama ovog vijeća prisustvuju predstavnici, znači, i Vijeća ministara BiH, hoće li to biti ministri ili zamjenici. Mislim da možemo to otpremiti čak i prema Predsedništvu BiH, jer je bilo i takvih konstatacija i primjedbi kada je u pitanju Predsedništvo BiH, odnosno prisustvo njihovo ili njihovih predstavnika ovim sjednicama.

Da li se još neko javlja?

DOKO PAJIĆ

Gospodo predsjedavajući, kolege delegati, dame i gospodo, ja, evo, upravo o ovome o čemu su govorili gospodin Čampara i gospodin Ljubičić, ja sam htio isto tako u svojoj diskusiji da se dotaknem tog pitanja. Podržavam apsolutno ovu ideju da sjednicama Doma narada trebaju i moraju da prisustvuju predlagači zakona iz Vijeća ministara BiH, tamo gdje predlažu, dvije inicijative dolaze od Predsedništva BiH i članovi Predsjedništva, itd. Prema tome, to sam htio na kraju da kažem, ali, evo, kad je dotaknuto to pitanje, apsolutno ga podržavam i to je bilo nešto o čemu sam htio da govorim.

Kad je u pitanju ovaj Nacrt zakona o finansiranju političkih stranaka u BiH. Neosporno je da zakon treba da se donese i da se pitanje političkih stranaka reguliše zakonom, da ne bi bilo samovolje, lutanja, zloupotreba, itd. od strane političkih stranaka i partija, ali, eto, ja bih imao nekoliko pitanja, ali vidim da ovdje nema nikog od predlagača. Ja ne znam da li će mi neko moći dati odgovor iz Kolegija ovog doma, ali, evo, ja ću da postavim ta pitanja, pa da se malo pojasnimo.

Prvo, na ovoj prvoj stranici vidim potpis predstavnika petnaest političkih stranaka i partija koje su dale saglasnost, ja ne znam da li je to saglasnost ili šta, na Nacrt ovog zakona, potpiše petnaest predstavnika petnaest političkih stranaka, ali, evo, ja prvo na taj dio imam primjebdu, jer nisu sve političke stranke zastupljene u dogovoru oko izrade Nacrta zakona o finansiranju političkih stranaka.

Evo, ovdje ima stranaka potpisnica koje čak nemaju ni svoje predstavnike u Parlamentarnoj skupštini BiH, a izostavljene su stranke koje imaju svoje predstavnike u Parlamentarnoj skupštini BiH. To je jedna od prvih primjedbi.

Drugo, evo, od člana 2. pa nadalje, član 2., a posebno članovi 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., itd. Ovaj nacrt zakona, izgleda, bazirao se na Nacrtu izbornog zakona BiH. Jer, dozvolite, u Nacrtu izbornog zakona BiH, koji još nije usvojen, pominju se Izborna komisija BiH, Apelaciono vijeće, itd. Znači, taj Izborni zakon BiH još nije usvojen, a, evo, iz tog Izbornog zakona određeni stavovi se ugrađuju u Nacrt zakona o finansiranju političkih stranaka. Ja sad ne znam, to sam rekao svim ovim članovima koje sam pomenuo, napominje se nadležnost Izborne komisije BiH i njena ovlaštenja po osnovu Nacrta ovog zakona.

Smatram da je bilo logičnije da se prvo donese Izborni zakon BiH, a tek onda da se donese ovaj zakon, ovaj nacrt zakona ili ako treba da se donese Zakon o finansiranju političkih stranaka prije nego što se usvoji Izborni zakon, onda se iz svih ovih članova mora izbaciti Izborna komisija BiH i da se unese Privremena izborna komisija ili neko drugi ko odlučuje o svim pitanjima priprema i provođenja izbora. To je moje jedno od osnovnih pitanja. Znači, ako, najbitnije da se ovaj zakon sa ovim stavkama ovakvim ne može usvojiti prije Izbornog zakona ili ako ga treba usvojiti, ovaj zakon, prije Izbornog zakona, da se briše sve ono gdje piše Izborna komisija da se stavi Privremena izborna komisija.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Pajiću. Da li se dalje neko javlja za diskusiju? Ako ne, dozvolite, mislim da i ovo pitanje koje je postavio gospodin Pajić zaslužuje odgovor, samo ne znam ko sad može da da odgovor na ovo pitanje koje je gospodin Pajić i postavio. Što se tiče potpisnika i predstavnika stranaka koji se nalaze na ovoj ... ja nemam odgovora na ovo Đoko potpitanje, a što se tiče daljih primjedbi, ja želim samo da napomenem da se ja pridružujem ovim diskusijama i ovim razmišljanjima, i ako nema više diskutanata, ja bih predložio zaključak. Mislim da možemo da predložimo zaključak povodom i ove tačke dnevnog reda, uvažavajući diskusije, predloge i razmišljanja od diskutanata koji su se prijavili, znači, koji su učestvovali u ovoj diskusiji. Predlažem sledeći zaključak.

Usvaja se Nacrt zakona o finansiranju političkih stranaka u BiH. Nacrt zakona može poslužiti kao osnova za izradu prijedloga zakona. Predlažem, takođe, da sve ove diskusije od diskutanata u pismenoj formi dostavite stručnoj službi kako bi, znači, u formi kako ide, u vidu amandmana, predlagač mogao dobiti vaše predloge, vaše primjedbe i obaveza je predlagača da uzme u obzir primedbe, sugestije koje ste vi iznijeli. Ima li drugih predloga zaključka?

Ko je za predlog ovakvog zaključka, vezano za ovu drugu tačku dnevnog reda? Jednoglasno. Konstatujem, sa 10 glasova za je prihvaćen ovakav predlog zaključka.

Ovo je sugestija, ja se zahvaljujem gospodinu Jadranku, mislim, iako se nismo o tome izjašnjavali, pa mislim da primjedba i konstatacija stoji, i ovo o čemu je govorio gospodin Čampara, u dijelu se pridružio i jasno rekao svoj stav gospodin Pajić, takođe sam ja dao jedan komentar i mislim da se svi slažemo s tim, kad je u pitanju prisustvo predstavnika Savjeta ministara BiH i predstavnika u ime Predsedništva BiH ili članova Predsedništva BiH zasjedanjima ili sjednicama Doma naroda. Znači, samo da konstatujem još jedanput, takav je stav Doma naroda, tražimo i od jednih i od drugih da ispoštuju te naše zahtjeve.

Ad.3. Prijedlog poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH

Otvaram načelnu raspravu po ovoj tački dnevnog reda. Prilikom predlaganja izmjena i dopuna dnevnog, gospodo, ja sam dao jednu kratku napomenu, mislim da nema potrebe da je ponovo ponavljam, uz samo jednu konstataciju, mislim da smo

svjesni svi obaveze i potrebe usvajanja Poslovnika Doma naroda. Otvaram raspravu, pa izvolite.

Dobro, dozvolite onda da predložim zaključak vezano za ovu tačku dnevnog reda. Predlažem sledeći zaključak. Delegati će u roku od tri dana, znači, dajemo mogućnost vama, to znači, kada pročitate detaljnije predloženi Poslovnik, do ponedjeljka, 10. jula 2000. godine, dostaviti Kolegiju Doma naroda amandmane u pismenoj formi. Kolegij će se izjasniti o amandmanima za 20. sjednicu i pripremiti Poslovnik za usvajanje. Također, predlažem, zbog obaveza i rokova, kada je u pitanju Poslovnik Doma naroda, zakazujem odmah danas 20. sjednicu i predlažem da to bude u utorak 11. jula sa početkom u 10 časova, gdje bismo na toj sjednici imali samo jednu tačku dnevnog reda, a to je rasprava i usvajanje, ja se nadam, Poslovnika Doma naroda.

Znači, ovo što mi gospodin Žigić sugerije, samo o pisanim amandmanima će Kolegij raspravljati i izjasniti se i imat će svoj stav.

Ima li drugih predloga? Da li se prihvata ovaj zaključak, predlog ovog zaključka i istovremeno da se izjasnimo odmah za ovu narednu sjednicu, da to upravo bude kako je predloženo? Ima li drugih predloga, mišljenja, zaključaka? Ako nema, molim vas da se izjasnimo, ko je za ovakav predlog zaključka i znači da je 20. sjednica zakazana za 11. juli sa početkom u 10 časova.

Konstatujem, jednoglasno i ovaj zaključak je prihvaćen.

Ad.4. Predlog programa rada Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH

Ne bih vam oduzimao vremena, samo dozvolite kratko. Sve ovo što je u ovom prijedlogu programa koji ste dobili, znači, prije početka današnje sjednice, usvojeno je i na Predstavničkom domu. Predstavnički dom je unio još neke tačke koje su poslanici amandmanskim predložili i one su postale sastavni dio Programa rada. To što je usvojeno i prihvaćeno u Program rada na samoj sjednici Predstavničkog doma, znači, što je uneseno, što je usvojeno, nije uneseno u ovaj predlog koji ste vi dobili zbog kratkoće vremena i zakazivanja ove naše današnje sjednice.

U Predlog programa rada Doma naroda, samo predlažemo da praktično sve to bude sastavni dio Programa rada Doma naroda, sa izvjesnim dopunama i potrebama, ako se za to ukaže potreba.

Otvaram diskusiju o ovoj tački dnevnog reda, uz napomenu, također, kada je u pitanju Program rada Doma naroda da je i to jedna bila jedna od naših obaveza još odavno da usvojimo taj program, iako smo mi imali, praktično, dosta materijala o kojima smo mogli da radimo i trebali da radimo, ali svima nam je poznata situacija zašto je to tako kako jeste.

Otvaram raspravu. Da li se neko javlja po ovoj tački dnevnog reda? Ako nema, dozvolite da predložim zaključak.

Predlažem sledeći zaključak. Usvaja se Program rada Doma naroda za 2000. godinu u istovjetnom tekstu kao na Predstavničkom domu, s tim da će inicijative ministra Kurtovića postati sastavni dio programa rada, ukoliko ih predloži Vijeće i prihvati Vijeće ministara BiH. Mislim da je poznato, ne znam da li ima potrebe da objašnjavam, znači, ova inicijativa gospodina Kurtovića, koja je predložena na Predstavničkom vijeću, to što je prihvatilo Predstavničko vijeće i ono što sam maloprije rekao i u ovom predlogu zaključka, predlažem da u istovjetnom tekstu, praktično, i mi prihvatimo taj program.

Želim da napomenem, mislim da nije suvišno, da ovaj program nije krut, prema tome, zavisno od potrebe i obaveza, ako se ukaže obaveza, znači, prihvatamo da može doći i do korekcije ovog programa rada koji bismo trebali na narednoj sjednici, praktično, u potpunosti da prihvatimo.

Ima li drugih predloga zaključka?

Ko je za ovakav predlog zaključka, znači, kad je u pitanju Program rada? Protiv, uzdržanih, nema, konstatujem da je predloženi zaključak jednoglasno prihvaćen i da je usvojen Program rada Doma naroda. Zahvaljujem se.

Ad.5. Delegatska pitanja, i kako smo se izjasnili, i inicijative delegata, na predlog gospodina Pajića

IZET ŽIGIĆ

Dame i gospodo, ja bih postavio jedno pitanje, koje je, otprilike, maloprije analizirano, također, da mi se odgovori, ko je član Vijeća ministara BiH, koje su biografije članova Vijeća ministara BiH, i jednostavno da dobijemo podatke, ovaj dom da dobije podatke o Vijeću ministara BiH. Mi do sada nismo dobili nijednu zvaničnu informaciju o izboru člana Vijeća ministara BiH. Govorim kao član Kolegija, a vjerovatno ni vi kao delegati ovog doma.

Želim da se pridružim onim diskusijama koje su govorile o Vijeću ministara BiH, to da je sramno da na prvoj mogućoj sjednici Doma niko iz Vijeća ministara BiH ne prisustvuje, od novih članova Vijeća ministara. To jasno govori o Vijeću ministara BiH i njihovom odnosu naspram ovog doma. Mi smo više puta apelovali odavdje, molili da dolaze ljudi, kao predlagači makar zakona u ime Vijeća ministara, da brane te zakone pred ovim domom, međutim, osim rijetkih izuzetaka, uglavnom istih osoba iz prošlog saziva Vijeća ministara, drugi ljudi se nisu pojavljivali ovdje, drugi funkcioneri ove države, pred ovim domom, u kojem treba da se odlučuje o važnim pitanjima, kao što su zakoni, odluke, itd. Mislim da s tom praksom treba prekinuti. Ja ne moram čitati novine da bih znao ko mi je član Vijeća ministara BiH. Nijedna institucija, ponavljam, nije obavijestila u bilo kojoj formi ovaj dom, da saznamo ko su ti ljudi koji predstavljaju BiH u onom obliku kao što Ustav govori, a to je Vijeće ministara.

Konačno, da li je i u skladu sa Ustavom konstituisanje tog Vijeća ministara, ne dovodim u pitanje da li je to ili nije, ali jednostavno hoću da znam, zato što smo mi glasali ovdje jednako i o Zakonu o Vijeću ministara BiH, na osnovu čega je ono i formirano, odnosno, konstituisano. Mislim, to dovoljno govori o odnosu naspram ovog doma. I da s tom praksom treba prekinuti. Ja bih dopunio još jedan zaključak, da ovaj dom neće raspravljati ni o jednom prijedlogu zakona bez predlagača ili, ako se pojavi predlagač, Vijeće ministara BiH, bez prisustva ministra koji nosi taj resor. To je minimum kako bi, na neki način, ovaj dom dobio sagovornike od strane Vijeća ministara BiH, jer sa ovom praksom, ako se nastavi, onda ćemo mi biti samo ovdje mjesto gdje ćemo podržavati ono što je već dogovoreno, gdje ćemo jednostavno dizati ruke i završavati na taj način posao. To nije uloga ovog doma ni po Ustavu, ni po, vidjet ćemo, novom Poslovniku, sasvim druga je pozicija ovog doma. I zbog toga, zaista, izražavam svoj protest, prvo što nisam informisan kao član ovog doma ni ko je Vijeće ministara, ni kad je izabrano, formalno nisam obaviješten, a kamo li da znam ko su ti ljudi, bar da ih fizički prepoznam kad ih vidim na sredstvima informisanja ili bar u gradu kad ih sretnem da znam da su to članovi Vijeća ministara. Hvala lijepa.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Žigiću. Predlažem odmah, vezano za diskusiju i traženje i protest gospodina Žigića, prvo da za narednu sjednicu dobijemo upravo ovo što je gospodin Žigić tražio, vezano za sastav i karakteristike Vijeća ministara BiH, mislim da to možemo da dobijemo, na sugestiju gospođe Rajke, već možemo za narednu sjednicu koju smo zakazali, znači, u okviru našeg prethodnog zaključka.

Predlažem...

AVDO ČAMPARA

/govori sa mjesta i djelomično se čuje/

Mislim da je Jadranko ... Predsjedništvo BiH ima samo ovlasti da predloži mandataru i ono je predložilo mandataru, a Tuševljak sve ostalo i neka.

/GOVORNIK SA MJESTA/

Ako nas Predsjedništvo BiH izvijesti da je imenovalo predsjedavajućeg, onda ćemo mi pitati tog predsjedavajućeg ko ga je predložio, ali mi ne znamo da je uopće predsjedavajući. Idemo redom.

AVDO ČAMPARA

I jedno i drugo.

DRAGO LJUBIČIĆ

Predlažem da, upravo nakon ove primjedbe gospodina Žigića i na njegovo postavljeno pitanje, takav naš stav i ide, jednim dijelom, prema Predsjedništvu BiH, drugim dijelom da ide prema predsjedavajućem, prema Ministarskom vijeću, znači da dobijemo taj odgovor i

Drugo, samo da konstatujemo još jedanput protest gospodina Žigića, vezano za prisustvo predstavnika Vijeća ministara BiH, to se, praktično, jednostavno uklapa i u prethodne diskusije.

ĐOKO PAJIĆ

Gospodo delegati ovog visokog doma, imam jednu inicijativu u vidu zaključka o kojoj ću na kraju da dam određen predlog, da se po tom pitanju izjasni i ovaj visoki dom, a to ću na kraju i da obrazložim.

Recimo, ja ću to da pročitam. Parlamentarna skupština BiH, Dom naroda, Sarajevo, 6.7.2000. godine, šefu misije OEBS-a i predsjedavajućem Privremene izborne komisije za BiH. Prijedlog zaključka.

U cilju zaštite osnovnih ljudskih prava i sloboda, zagarantovanih Evropskom konvencijom za zaštitu osnovnih ljudskih prava i sloboda, kao i ravnopravnosti sva tri konstitutivna naroda i svih građana BiH, a sve u funkciji obezbjeđenja sprovođenja slobodnih i demokratskih opštih izbora u BiH, najavljenih za 11. novembar 2000. godine, od Misije OEBS-a i Privremene izborne komisije za BiH, tražimo:

1. Da svim političkim strankama i partijama, koje su u BiH, koje su uredno i po važećim zakonskim propisima registrovane kod nadležnih sudova, dozvole izlazak na predstojeće opšte izbore u BiH, a pod uslovom da su u predviđenom roku podnijejele prijave i sva dokumenta predviđena Pravilima i propisima Privremene izborne komisije.

2. Da Misija OEBS-a povuče najavljenju zabranu izlaska na predstojeće opšte izbore pojedinim političkim strankama i partijama i njihovim članovima, bez argumentovanih dokaza da rade i djeluju mimo interesa naroda BiH i da krše odredbe Dejtonskog mirovnog sporazuma.

3. Prihvatanjem ovog zaključka, Misija OEBS-a bi, zajedno sa svim institucijama BiH i njenih entiteta, znatno doprinijela unapređenju osnovnih ljudskih prava i sloboda u BiH, kao jednom od preduslova za prijem BiH u Vijeće Evrope.

O b r a z l o ž e n j e

Na adresu, sad nije bitno koje političke stranke u RS, 19. juna 2000. godine, stigao je dopis iz kancelarije Misije OEBS-a i predsjedavajućeg Privremene izborne komisije za BiH, od koje se traži da ova stranka promijeni kompletno rukovodstvo i naziv stranke kao preduslov za izlazak na predstojeće opšte izbore u BiH, bez ikakvog obrazloženja takve odluke.

Dotična stranka u RS, uredno je registrovana kod nadležnog suda RS, 1996. godine, prvi put, znači, i do sada je nesmetano učestvovala na opštim izborima u BiH 1996. i 1998. godine, na vanrednim izborima za Parlament RS '97. godine, kao i na lokalnim izborima 1997. godine, organizovanim po pravilima i propisima Privremene izborne komisije.

Zabranom učešća, bez ikakvog razloga, ovoj stranci i njenim članovima, OEBS, OSCE i Privremena izborna komisija bi prekršile odredbe Evropske konvencije o zaštiti osnovnih ljudskih prava i sloboda, temeljne odredbe Dejtonskog mirovnog sporazuma i dovele u neravnopravan položaj jedan konstitutivni narod u BiH, čija bi najmanje jedna trećina glasačkog tijela, takvom odlukom, bila isključena iz glasačkog procesa. Pod takvim uslovima, zasigurno, predstojeći opšti izbori ne bi bili ni slobodni ni demokratski.

Poštovana gospodo, to bi bio prijedlog zaključka koji bi, cijenim, ovaj visoki dom trebao da prihvati, jer je jedna od osnovnih funkcija ovog doma upravo i zaštita osnovnih ljudskih prava i sloboda svih naroda BiH i svih građana BiH. Nelogično je, poštovana gospodo, da se jednoj partiji i pojedinim partijama i strankama, to je suprotno svim važećim normama, međunarodnim normama, zabrani izlazak na izbore, jer jedno od osnovnih ljudskih prava je da učestvuje na izborima, da ima aktivno i pasivno biračko pravo.

Ovom našom odlukom, ukoliko bismo je podržali danas, mogli bismo ovo o čemu je govorio i gospodin Žigić da pokažemo da li smo mi taj dom čija je uloga onakva kakva je zapisana Dejtonskim mirovnim sporazumom i Ustavom BiH, ili smo mi samo obični pijuni u nečijim rukama. Mislim da dignitet ovog doma treba da izdignemo na veći nivo i da o pitanjima od vitalnog interesa za sva tri naroda BiH donosimo mi odluke, koje će morati da poštuju i druge institucije u BiH. Još jednom kažem, nelogično je da se pojedinim strankama ili pojedincima zabranjuje izlazak na izbore, posebno ako imamo otvorene liste gdje će glasači na samim izborima eliminisati i stranke i pojedince koji rade mimo interesa naroda i države. Prema tome, ne treba unaprijed ništa prejudicirati, nego ostaviti narodu, građanima, glasačima da oni odluče i oni će na izborima reći koji su to pojedinci i stranke koji ne zastupaju interese naroda i države, svojim glasovima, ne dajući glasove takvim ljudima i strankama, eliminisat će i takve ljude i takve stranke sa političke scene u BiH. Toliko, gospodo. Predložio bih da se o ovom zaključku izjasnimo, o prijedlogu ovog zaključka.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Pajiću. Izvolite dalje. Da li se neko javlja? Ja se izvinjavam, gospodin Herceg.

MUGDIN HERCEG

Ja bih u ovom trenutku govorio o nečemu što se pokušava tretirati kao pitanje jedne lokalne zajednice, međutim, aktivnosti koje su do sada vođene ukazuju da to zaista nije problem lokalne zajednice, da je to mnogo kompleksini i složeniji problem, a prije svega mislim na evidentno, već dugo prisutnu činjenicu postojanja, na području opštine Maglaj, jedne lokalne parazajednice u naselju Bočinja, koja je, kao parazajednica, napravila, između ostalog, taoce i Aneks 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Kada ovo govorim, želim da kažem da upravo nehtijenje uključivanja relevantnih institucija Kantona i Federacije BiH, u koncentričnim krugovima,

implicira zastoj u povratku na ovom području i, izvedeno matematički, sasvim sigurno desetine hiljada ljudi.

Naime, želim da naglasim da sam iz osnova moga aktiviteta, kao poslanika u Skupštini ZE-DO kantona, u više navrata, iza govornice, tražio uključivanje Vlade ZE-DO kantona u rješavanje pitanja Bočinje i mudžahedinske zajednice na ovom području, međutim, Vlada Kantona se nije smatrala prozvanom ni pozvanom da se uključi u aktivan odnos na rješavanju ovog pitanja.

U tom smislu su ostvareni određeni kontakti između gospodina Klajna, OHR-a i Vlade Federacije BiH, koja, do ovog trenutka, i pored datih rokova za šest mjeseci, nije ispoljila odlučnost na rješavanju ovog pitanja i ponaša se poprilično konformistički na ovom vrlo značajnom pitanju.

Ja želim da naglasim da se ovdje ne radi o izbjegličkoj zajednici, o raseljenim licima, ovdje se radi o jednoj zajednici koja je u svoje vrijeme, 1995. godine, instalirana u čisto srpskom naselju Bočinja, koje dotiče područje i naselje Bakotić, i da postojanje ovakve političke zajednice, sasvim sigurno politički šteti, ne samo lokalnoj zajednici i regionu Kantona, nego mnogo šire i da konsekvantno implicira, prije svega, mjere međunarodne zajednice, koje su konsekvantne, znači, u smislu sankcija na ovom području.

Cijenio sam, obzirom na aktivnosti koje su vođene, da je ovo mjesto i da je ovo poprilično i državno pitanje, bosanskohercegovačko pitanje, da ga treba ovdje artikulirati – iznijeti, iz razloga što se ovo pitanje, zaista, mora riješiti po zakonu i zakonskim procedurama. Ne može dalje egzistirati na kršenju imovinskih zakona i njegovo rješavanje treba obezbijediti bez konfliktnih pristupa.

Ovo kad govorim, želim da naglasim da se ovdje radi na ugrožavanju projekta povratka, ne samo srpskog stanovništva na ovo područje, nego povratka i bošnjačko-hrvatskog stanovništva na područje Doboja, Teslića, Modriče, a, onda, koncentrično, jedno drugo povlači.

S druge strane, dovedena je u pitanje jedna deklaracija koju je svojevremeno potpisao gospodin Švarc-Šiling, koja je predviđela preuzimanje obaveza regiona na rješavanju ovog pitanja.

Sljedeća stvar koju treba naglasiti je da ovo pitanje uistinu zadire izravno u pitanje ugrožavanje ljudskih prava i sloboda i, između ostalog, i principa Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama. Da ponovim još jedanput, izravno ugrožava implementaciju Zakona o imovinskim odnosima i pitanje povratka. U tom smislu, želim da naglasim da ja imam relevantne podatke ovdje i informacije da se ovdje radi o 89 porodica, a ne glava, koje su iz BiH, odnosno, iz 26 opština BiH, od čega 19 iz Federacije BiH, jedan iz Distrikta Brčko, četiri iz RS i dva nepoznata. Između 50 i 60 ljudi su državljani BiH, sa tzv. državljanstvom BiH. Od tih, oni su iz 18 zemalja afroazijskog porijekla, izuzimajući dva od kojih je jedan iz Luksemburga, a jedan iz Švicarske. U tom smislu, ja ovdje želim da naglasim da, pošto imamo Zakon kojim je formirano Vijeće ministara BiH, pošto imamo ministra i Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, ja koristim priliku iza ove govornice da uputim zahtjev i inicijativu, uz žaljenje da nema ovdje, ovo o čemu smo govorili, nikoga iz resornih

ministarstava, da nema ni predstavnika, ja se izvinjavam ako ima, ali ne vidim predstavnika međunarodne zajednice, ovo je vrlo krupno i ozbiljno pitanje, raduje me da su predstavnici medija ovdje i nadam se da će stenogram ovoga o čemu sam govorio doći već sutra tamo gdje treba da dođe, ali bih u tim smislu postavio i inicijativu i zahtjev Vijeću ministara BiH, posebno Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice, da se direktno uključi u rješavanje problema Bočinje.

Domaće stanovnike, privremeno nastanjene u Bočinji, destinirati u mjesta iz kojih su oni došli, a došli su iz Žepča, Zavidovića, Travnika, Zenice, Kaknja, itd.

Za državljanje BiH stranog porijekla i strance, da ovo ministarstvo izvrši provjere validnosti boravka tih ljudi u BiH, da izvrši provjere da li su sa lista Interpol, da li su oni osuđeni u svojim zemljama, oni koji ne ispunjavaju, sa stanovišta zakona, uslove da ... zemlje i da se obezbijedi za one koji imaju legalnost i legitimnost, u smislu državljanstva, destinacije po sistemu disperzije.

Da u koordinaciji sa Vladom Federacije BiH, resorno ministarstvo i Vijeće ministara BiH obezbijede provođenje već urađenog programa i dinamičkog plana za rješavanje ovog pitanja, poštujući zakon i zakonske procedure i obezbjeđujući beskonfliktnost rješavanja ovog pitanja na ovom regionu.

Da se obezbijedi i preuzme, da kažem koordinacija sa Vladom ZE-DO kantona na rješavanju ovog vrlo krupnog i značajnog pitanja, da se pojača aktivnost prema međunarodnoj zajednici u cilju obezbjeđenja podrške projektu rješavanja problema Bočinje i privremeno nastanjenih stanovnika u ovom naselju.

U tom smislu, zaista zahtijevam i tražim da do naredne sjednice budem pismeno obaviješten i informisan o planu koji predviđa Vijeće ministara BiH i resorno ministarstvo da uradi na rješavanju ovog problema i da o tome šta je u konkretnom, ne mislim sada do ove sjednice, do utorka, to je neizvodljivo, ali do neke naredne sjednice, možda početkom septembra, da budem informisan o tome šta je konkretno poduzeto na rješavanju, u koordinaciji, ovog vrlo, vrlo složenog pitanja. Malo duže, ja se izvinjavam. Hvala lijepa.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Hercegu.

VINKO ZORIĆ

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući, ja sam danas, vjerovatno kao i svi ostali, dobio jedno izvješće i nije mi baš sve jasno u tom izvješću. Naslov je: BiH, Parlamentarna skupština, Komisija za vanjska pitanja. Nije mi jasno što to znači. Koja je to komisija Parlamentarne skupštine BiH koja se zove Komisija za vanjska pitanja i ko čini tu komisiju, ko su članovi te komisije?

Nadalje, u tom dokumentu, odnosno izvješću, najprije ga nisam dobio na hrvatskom jeziku, što je još jedna moja primjedba Tajništvu ovog doma i izgleda da smo mi taj dokumenat dostavili Ministarstvu vanjskih poslova, jer i mi smo dio

Parlamentarne skupštine BiH, i dolje piše da je to dostavljeno Ministarstvu vanjskih poslova.

Ja ne znam zašto mi na ovom protokolarnom žigu nemamo da je to Parlamentarna skupština BiH, Dom naroda, odnosno, još jedan takav žig gdje bi pisalo Parlamentarna skupština BiH, Zastupnički dom, jer ja ovdje ne mogu pročitati kad je to ovaj dom protokolirao ovaj dokumenat, doduše, ovdje piše da je Parlamentarna skupština BiH to protokolirala 8.6. Ja sam sve više uvjeren da onaj dom želi biti Parlamentarna skupština BiH i da želi da ovog doma, maltene, i nema.

Ja ovdje čitam da je neka delegacija, sad opet ne mogu kazati koja, Odbora za vanjsku politiku Hrvatskog državnog sabora, u narednih mjesec dana, dakle, vjerojatno dogovorila da upriliči uzvratnu posjetu. Tom prilikom bi se potpisao sporazum o formiranju radne grupe dvaju parlamenata. Ko je to dogovorio sa Odborom za vanjsku politiku? Ja iz dobro obaviještenih izvora znam da to nije dogovor sa Odborom za vanjsku politiku Hrvatskog državnog sabora, nego Odborom za vanjsku politiku Zastupničkog doma Hrvatskog državnog sabora. Dakle, nije to dogovoreno sa Odborom za vanjsku politiku Hrvatskog državnog sabora, niti takav opet postoji, kao što ne postoji ni ovaj iz naslova, kao što ne postoji ni Komisija za vanjska pitanja Parlamentarne skupštine BiH.

U Hrvatskom državnom saboru postoje dva doma, isto kao i u ovoj Parlamentarnoj skupštini. Međutim, izgleda da se oba zastupnička doma ponašaju kao da postoje samo oni i da su oni Hrvatski državni sabor, odnosno, Parlamentarna skupština BiH, i oni će formirati radnu grupu dvaju parlamenata, bez da o tome upitaju Dom naroda, a imam informacije da to nisu upitali ni Županijski dom Hrvatskog državnog sabora. Moje pitanje je Kolegiju, kad će ovo prestati? Kad će predsjedavajući i dvojica njegovih zamjenika poduzeti aktivnije mjere? Mi stalno na radnim sastancima govorimo kako je ovaj dom, u najmanju ruku, ravnopravan Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH, ali u praksi toga nema. Mi sve dokumente dobijamo, Parlamentarna skupština BiH, ja na svakoj svojoj kuverti imam žig Parlamentarne skupštine BiH, a mi imamo lijep memorandum, BiH, Parlamentarna skupština BiH, Dom naroda. Izgleda da je na ovom prijemnom žigu bitnije ovo Sarajevo, nego Dom naroda. Pa mi svi znamo da je sjedište institucija BiH u Sarajevu, ali ne vidim na ovom žigu Dom naroda i molim i tražim, ukoliko to mogu, od Kolegija da se raščiste ovi odnosi, da se odgovori, evo, ako ne cijelom Domu, onda meni osobno, ko su članovi i što je to Komisija za vanjska pitanja Parlamentarne skupštine BiH i sve ovo što stoji u ovom dopisu. Naravno da bih volio, ukoliko je to moguće, da Kolegij sljedeći put nama dostavi kopiju poziva profesora dr. Zdravka Tomca i da vidimo kome je upućen taj poziv, jer sastav izaslanstva Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, kako to ovdje piše, je meni vrlo znakovit.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Zoriću, gospodin Čampara. Prije nego što gospodin Čampara uzme riječ, samo mi dozvolite, u ime Kolegija, u potpunosti prihvatamo, i ja lično mislim, a evo i Kolegij, evo neka se izjasne i ostali članovi Kolegija o Vašoj primjedbi i mislim da je na mjestu. Želim da vas obavijestim da je Kolegij već uočio isto što ste uočili i Vi i da smo mi već u dva navrata pokretali to pitanje, odnosno, među sobom smo pokušali da nađemo sebe i otvorili smo to pitanje na Kolegiju i

Vaša primjedba je na mjestu i ja, evo dozvolite, odmah predlažem na Vašu primjedbu, na Vaše traženje jedan zaključak. Molim stručnu službu, znači, da na ovo Vaše konkretno pitanje sada pokuša pripremiti odgovor, znači, za jednu od ovih narednih sjednica, koliko je moguće prije i ranije. Lično mislim, a to je stav i Kolegija, da ima potrebe da se otvori rasprava i dogovor sa Kolegijom Predstvičkog vijeća, upravo na ovu temu što ste Vi razgovarali. U potpunosti podržavam Vašu primjedbu i Vašu diskusiju.

AVDO ČAMPARA

Hoću da se nadovežem na ovo pitanje, ja mislim da sam ja sa Vinkom o tom možda malo i razgovarao i pošto sam ja predsjednik komisije u Domu naroda, prije posjete naše delegacije u Zagreb, nazvao me ambasador Republike Hrvatske i pitao me koje postoje komisije. Ja sam ambasadoru fino odgovorio da u Parlamentarnoj skupštini BiH postoje dvije komisije. Jedna komisija Predstavničkog doma i druga komisija Doma naroda i kazao mu, istina telefonom smo razgovarali, koliko koja komisija broji članova. Kasnije sam čuo da je na jednoj sjednici komisije Predstavničkog doma određena delegacija koja će ići u Zagreb. Naravno, kada sam čuo to i kada sam dobio imena, nemam ni protiv jednog čovjeka ništa, niti protiv imena, da sam odmah reagovao i tražio ambasadora Hrvatske, on je bio na odmoru, međutim, javila se meni jedna žena, da li je gospođa ili gospođica ne znam, koja je zamjenjivala ambasadora i koja mi je rekla da će o tome obavijestiti Sabor Republike Hrvatske, odnosno, gospodina prof.dr. Tomca. Ja sam zatražio kasnije opet jedan dopis i onda sam već tu i stao, koji je bio od prof. dr. Tomca, i koliko me sada služi sjećanje, čini mi se da je taj poziv naslovljen na Predstavnički dom.

Slična situacija, mislim da se slična, ali ne baš takva, dešavala i prilikom posjete Sloveniji, a bilo je pokušaja da se i prilikom posjeta drugim zemljama, nekako Komisija Predstavničkog doma ponaša tako i određuje svoje predstavnike, kao da mi ne postojimo. Ja sam i pismeno odgovarao gospodinu Dokiću i rekao da se mi ne slažemo sa takvim načinom i da svaka delegacija koja ide ispred Parlamenta BiH, Parlamentarne skupštine BiH, mora biti sastavljena i od predstavnika Doma naroda i od predstavnika Predstavničkog doma i ja bih isto tako, pošto sam ja reagovao do sad i pismeno, zamolio da Kolegij na prvoj sjednici zaključi da se posjete parlamentima drugih država ne mogu određivati tek tako i da mora postojati dogovor da bude zajednička delegacija Parlamentarne skupštine BiH, oba doma. Da li će to biti isti broj ili ne, o tom po tom, ali da bude zajednički dogovor i da ja neću sada da iznosim, ja sam čak malo bio grublji i rekao da u toj delegaciji, iz jedne, da kažem najveće ... u BiH, nije ona najveća, ali jeste najveća toga naroda, nema, bar koliko sam bio obaviješten, nijedan član u toj delegaciji i rekao sam da mi je neshvatljivo da sami određuju tako delegaciju u Predstavničkom domu i da znate da sam ja na to reagovao, ali moja reakcija nije uspjela, pa se pridružujem Vinku da Kolegij, na jednoj od prvih narednih sjednica, zaključi, ne da razgovara, nego da zaključi da ne mogu ići delegacije u ma koju drugu državu, a da se ne dogovore oba doma i predstavnici oba doma, bilo Kolegij, bilo predstavnici komisija oba doma i da onda nećemo, u tom smislu, imati nikakvih problema i ja zato podržavam.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Čampari, gospodin Tošić.

MOMIR TOŠIĆ

Ma ja ću, gospodine predsjedavajući, samo kratko da kažem, sve su ovo tehnička pitanja vezana isključivo za naš dom i Sekretarijat. Mi smo danas kritikovali da nema nikog iz Ministarskog savjeta, ja tvrdim da oni uopšte i ne znaju da mi danas imamo sjednicu ovdje i ne može gospodin Tuševljak sada da apsolutno sanja, jer je on u isto vrijeme zakazao svoju sjednicu Ministarskog savjeta, znači, naš sekretarijat mora na neki način da i kod termina zakazivanja apsolutno informiše i upozna Ministarski savjet, ali ja tvrdim da ti ljudi neće da se ogluše o naš dom, jer on je ravnopravan sa Predstavničkom domom. Po meni, naš kolegij i sekretarijat moraju posebno ... , evo ja sad tvrdim da oni nemaju poziv za današnju sjednicu. Ne znaju šta se ovdje uopšte dešava. Prema tome, smatram lično da smo ih pozvali da se predstave, da bi ti ljudi, po svojoj vokaciji, apsolutno to i prihvatili i ovdje sa nama se dogovorili. Ja predlažem da naš kolegij zakaže jedan sastanak ili može čak i u utorak, ako je to moguće, ili da zvanično obavimo razgovor sa Ministarskim savjetom, jer mi smo na istom zadatku u ovom i oni su sada jedan novi sastav, proširen sa tri ministarstva, znači da su u tom dijelu, apsolutno, po našim ingerencijama obavezni i mislim da će biti prisutni.

Isto tako mislim da je Sekretarijat našeg doma morao da informiše Kolegij oko poziva za Sabor Hrvatske, gdje se apsolutno mogla da napravi i ravnoteža tog prisustva, jer mislim da jedan dom bez drugog apsolutno ne čini Parlament BiH, da samo kompletni možemo da obavimo kvalitetne razgovore ili, na neki način, uspostavimo pravu saradnju. Toliko.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Tošiću, gospodin Jadranko.

JADRANKO TOMIĆ

Htio bih samo da odgovorim gospodinu Tošiću. Isti dan kad su upućeni pozivi delegatima, upućeni su i pozivi članovima Predsjedništva BiH poimenice i upućeni su i pozivi Vijeću ministara BiH. Nisu poimenice, jer nismo imali kompletna imena. To odgovorno tvrdim da je to poslano. Isto tako vam kažem, evo, može tajnica gospodina Šoljića potvrditi da su zvali iz kabineta gospodina Raguža da nemaju materijale za ovu sjednicu i da sam ja materijale, zamolili smo samo da dođe njihov kurir, došli su po materijale, dao sam materijale za ovu sjednicu na sva tri jezika. Doduše, nisam im dao za Poslovník i za Program rada, jer je bio potpuno drugačiji dnevni red.

A što se tiče Sekretarijata, da vam kažem, služba ovog doma naroda, faktički broji samo tri čovjeka i to mene, kao tajnika, tajnicu, i jednu osobu koje nemamo, koja će raditi na pripremi sjednica i vođenju zapisnika.

Što se tiče ovih drugih materijala o posjetama, ja vam do nedavno, to vam zna i gospodin Ljubičić i kad je bio jedan problem veliki sa jednom delegacijom, tu je bio i gospodin Skopljak, ja vam sigurno tvrdim da nisam bio 90% uopće informiran gdje i šta. Ja sam rekao, i sad vam pred Domom govorim, da ću pismenim putem zatražiti, i to ću zaista zatražiti pismenim putem, nadam se uz podršku vas sviju, da moraju svi materijali koji se dostavljaju delegatima da idu preko mene, a isto tako vas molim da

date mi tu podršku da druge osobe nemaju potrebe uopće da vas informiraju i da izlažu na sastancima i mimo mene koji tu sjedim na sastanku, kao što se danas desio slučaj.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Jadranku, ja predlažem odmah ovdje da budemo efikasni, da, evo, pođemo od ovih zadnjih primjedbi o kojima smo razgovarali, pa ćemo se vratiti i na diskusije gospodina Pajića i gospodina Hercega, da, evo, odmah predložimo zaključak, mislim da je zaključak jasan ovdje.

Prvo, predlažem da ovo bude i zaključak Doma naroda, da je uočena pojava, znači, oko sastava delegacija, odlaska delegacija u ime Parlamenta i da tražimo od Kolegija Predstavničkog vijeća da se sastanemo ovdje i da obavimo raspravu oko ovoga i da praktično sastav delegacija u ime Parlamenta mora biti iz jednog i drugog vijeća. Tražimo hitno razgovor po tome, znači, usaglašavanje tih stavova i primjedbi i da se odgovori na traženje gospodina Zorića, kada je reagovao na sastav i ove komisije.

VINKO ZORIĆ

/govori sa mjesta i ne čuje se izlaganje/

DRAGO LJUBIČIĆ

Tako sam i mislio, na Vašu primjedbu u prvom tom dijelu, znači da se uobličio jedan takav zaključak i da to bude zaključak i Doma naroda i naše traženje i zahtjev prema načelima. Mislim da se možemo odmah izjasniti. Da li se možemo odmah izjasniti o ovom zaključku, pa da se vratimo?

Molim vas, ko je za ovakav zaključak?

Protiv nema, uzdržavnih nema.

Da li se još neko javlja za diskusiju, da li još ima predloga?

VLADIMIR ŠOLJIĆ

Svi materijali koji ulaze i izlaze iz parlamentarnih domova moraju ići preko sekretara, odnosno tajnika. Da ne bude da tajnik ne zna o čemu se radi, to je zaista...

DRAGO LJUBIČIĆ

Izvolite. Da li dalje ima delegatskih pitanja i inicijativa? Ako nema, molim vas, mislim da diskusija i gospodina Pajića, znači, zaslužuje pažnju da se vratimo na njegovo traženje i njegovu diskusiju, kao što zaslužuje tu pažnju i diskusija i traženje gospodina Hercega. Lično mislim da se radi i o jednom i o drugom problemu, znači, smatram ga vrlo značajnim, smatram ga vrlo bitnim i smatram da i jedno i drugo pitanje zaslužuje i značajnu pažnju i komentar i odgovor, u svakom slučaju, zaslužuje.

Ja bih zamolio, istovremeno predlažem, zamolio bih i gospodina Pajića i gospodina Hercega da se njihova diskusija, da li je to sada predlog, delegatsko pitanje ili inicijativa, kako smo u okviru današnjeg dnevnog reda prihvatili ovu tačku dnevnog reda, da se u pisanoj formi dostavi, znači formuliše i dostavi nama, a ja ne bih sa ovim zaključio raspravu na današnjoj sjednici ni o jednom ni u drugom pitanju koje je otvorio i gospodin Pajić i koje je otvorio gospodin Herceg. Što znači, evo, ja dajem dalje, ako se neko želi uključiti u ovo, a predlažem istovremeno u pisanoj formi da se dostavi pa da se mi o tome izjasnimo. Gospodin Pajić.

DOKO PAJIĆ

Pa kad sam ja predložio predlog navedenog zaključka, ja sam na početku rekao da je to moja inicijativa prema ovom domu, da ovaj dom usvoji jedan takav zaključak. Smatram zaista, razmislite dobro, da se zaista radi o narušavanju i grubom kršenju osnovnih ljudskih prava i sloboda.

Gospodo, još jednu napomenu. Vi znate, po Dejtonskom mirovnom sporazumu, da je Misiji OEBS-a i OSCE-a i Privremenoj izbornoj komisiji dato da provedu prve opšte izbore 1996. godine i, po Dejtonskom mirovnom sporazumu, svi ostali izbori trebali su da idu po zakonima BiH, odnosno, njenih entiteta. Nažalost, dovedeni smo do toga da izborni zakon još nije usvojen, ali, dali smo saglasnost i dajemo je, ja apsolutno nemam ništa protiv, jer nemamo izbornog zakona, da Misija OEBS-a i Privremena izborna komisija, uz nadzor OSCE-a, provede i ove predstojeće opšte izbore, nemam ništa protiv, ali, gospodo, mislim da niko nije dao mandat i ovlaštenje toj Privremenoj izbornoj komisiji, ili ne znam kome, da krši osnovna izborna prava i slobode naroda BiH, danas se to može desiti jednom narodu, sutra drugom, prekosutra trećem i mislim da je nama u interesu da jednim ovakvim zaključkom, upućenim prema tim institucijama, pokušamo da spriječimo kršenje osnovnih ljudskih prava i sloboda svih naroda i građana BiH, da je to zaista naša dužnost i obaveza da upozorimo na to. Predložio sam na početku da se izjasnimo, kao Dom, da uputimo ovaj zaključak prema tim institucijama da bismo obezbijedili demokratske, fer, slobodne opšte izbore koji nam predstoje.

DRAGO LJUBIČIĆ

Mislim da je dio primjedbe gospodina Pajića uključen u okviru onog Zakona o finansiranju političkih stranaka u ovom dijelu spominjanja Izborne komisije BiH, mislim da je to već jedanput rečeno i mislim da u tom dijelu, u pismenoj formi, znači, amandmanski treba predložiti izmjenju tog zakona gdje smo ga u nacrtu danas prihvatili i usvojili, a ovo ostalo dajem dalje na diskusiju.

AVDO ČAMPARA

Ja sam pitanje gospodina Mugdina shvatio da je to delegatsko pitanje, koje on upućuje Vijeću ministara BiH, odnosno, nadležnom Ministarstvu za izbjegla i raseljena lica i ljudska prava. Ja sam tako razumio tvoje pitanje.

Pitanje koje je gospodin Pajić ovdje rekao, neka se ne ljuti, da ovaj dom donese takav zaključak kakav je on predložio, mislim, niti je u nadležnosti ovog doma, niti ovaj dom može tako nešto donijeti, to je jedno.

Drugo, svako ima pravo na svoje mišljenje, ali da visoki predstavnik i predstavnik OSCE-a krše ljudska prava svojim neponašanjem, svojim zakonima, odlukama i pravilima, ja to ne mogu podržati, bar ja ne mogu podržati. Nisam držao nikakav sastanak Kolegija i takav jedan zaključak ne može se podržati. Ona stranka ili ne samo stranka, već onaj klub koji smatra da su ugrožena prava, on ima pravo žalbe, ne samo predstavniku OHR-a i predstavniku OSCE-a, nego ima metod i pravo da se žali Ustavnom sudu BiH, Domu za ljudska prava, ukoliko su narušena ljudska prava i ukoliko se vrši diskriminacija.

Prema tome, jedan takav zaključak, kao što je gospodin Pajić predložio, niti je u nadležnosti ovog doma, ja mislim da jedan takav zaključak ovaj dom ne može prihvatiti, a kome ćete Vi uputiti taj Vaš zahtjev i Vaše mišljenje, to je Vaša stvar.

DRAGO LJUBIČIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Čampari, da li se dalje neko javlja za diskusiju? Ako ne, dozvolite meni da dam jedan kratak komentar, evo, kratka jedna konsultacija nas koji sjedimo ovdje za ovim stolom, znači, članovi Kolegija, uvažavajući reagovanje i prijedlog i diskusiju gospodina Pajića, uvažavajući komentar i stav i gospodina Čampare, predlažem, u ime Kolegija, da, ako ovo možemo prihvatiti, inicijativa gospodina Pajića da se u pismenoj formi dostavi Domu, da se u pismenoj formi dostavi svim delegatima i da se u pismenoj formi dostavi resornom ili odgovarajućem ministarstvu u Savjetu ministara BiH i da dobijemo stav i mišljenje po tom pitanju. Je li to ministarstvo sada za ljudska prava, ovo novo ministarstvo ili za civilne poslove, itd., neka se ocijeni zavisno od teksta same inicijative, na što i ukazuje gospodin Pajić, da vidmo, da razmotrimo, jednostavno, u pisanoj formi, da imamo tu inicijativu kako bismo u pisanoj formi, mi delegati bili bolje upoznati.

Ja uvažavam, ja sam shvatio i reakciju, lično govorim u svoje ime, shvatio sam u potpunosti inicijativu i reakciju gospodina Pajića, ali predlažem, ipak, da to bude u pisanoj formi, da imamo taj trag i da to ide prema odgovarajućem ministarstvu, jer imamo sad dovoljno tih ministarstava i mislim da možemo naći odgovarajuće ministarstvo koje treba da da svoj stav i svoje mišljenje. Uvažavam, prihvatam i jednu i drugu diskusiju, odnosno inicijativu i komentar.

Da li ima drugih predloga zaključka po ovoj inicijativi gospodina Pajića. Ako nema, molim vas, ko je za ovakav predlog ovakvog zaključka po inicijativi gospodina Pajića?

AVDO ČAMPARA

/Govori sa mjesta i djelomično se čuje/

A ma nije to, mi prihvaćamo da dođe u pisanoj formi gospodina Pajića kod nas, a mi ćemo onda ...

DRAGO LJUBIČIĆ

Upravo tako, mislim da suština tog predloga jeste u tome.

AVDO ČAMPARA

/Govori sa mjesta i ne čuje se/

DOKO PAJIĆ

Mogu da pročitam ovaj dopis od OHR-a, zaista ćete da vidite da to nema nikakvog smisla. Ovaj dom mora da štiti sve narode u BiH, vitalne interese naroda i osnovna ljudska prava.

AVDO ČAMPARA

Ma ne mogu ja prihvatiti sada da kažem da OHR narušava ljudska prava.

DOKO PAJIĆ

Ja to tvrdim.

DRAGO LJUBIČIĆ

Mislim da smo bili blizu kroz ovaj predlog zaključka. Avdo, zamolio bih tebe da daš predlog. Avdo, imaš li predlog zaključka?

AVDO ČAMPARA

Ja imam, ako je zaključak, ja sam protiv zaključka. Gospodin Pajić može se pismeno obratiti, a onda ćemo na narednoj sjendici vidjeti šta ćemo i kako ćemo.

DRAGO LJUBIČIĆ

Predlažmo ovako, da ova inicijativa gospodina Pajića se u pismenoj formi dostavi Domu naroda i da se dostavi Sekretarijatu. Da se preko Sekretarijata to pismo dostavi odgovarajućem ministarstvu i da imamo stav tamo i znači procijenit ćemo na Kolegiju kad dobijemo ovo o uključivanju ove inicijative dalje u dnevni red i raspravu.

Molim vas, ko je za ovakva prijedlog? Molim vas da se izjasnimo.

AVDO ČAMPARA

Ne mogu se ja izjašnjavati po onome kako je tekst napisan. Neka, on ima pravo inicijative, to mu mi ne možemo zabraniti, neka on to napravi, zašto da se mi izjašnjavamo što on ima pravo. Ima pravo inicijative i neka to dostavi. Nije to zaključak, nemojte me dovoditi ... da smo mi prihvatili takav zaključak, ja ne prihvatam.

DRAGO LJUBIČIĆ

Evo, kratko, da nađemo ...

VINKO ZORIĆ

Ja mislim da mi imamo obvezu, ako jedan od zastupnika traži da se Dom izjasni o njegovoj inicijativu, da mi imamo obvezu izjasniti se. Mi se izjašnjavamo da ide u proceduru, da ide kako je normalno, da dođe u pismenom obliku, da Dom to proslijedi, ako ocijeni za potrebito, nadležnom ministarstvu i da mi to dobijemo na sljedećoj sjednici na klupe.

Mi moramo odgovoriti na to. To traži se od Doma, zastupnik traži od Doma da se izjasni.

AVDO ČAMPARA

Zastupnik glasa za, ja glasam ...

DRAGO LJUBIČIĆ

Predlažem da nađemo rješenje i mislim da možemo, da gospodin Pajić u pismenoj formi ovo dostavi Domu, a dalje ćemo se izjašnjavati. Mislim da nema potrebe da se izjašnjavamo.

Gospodo, ja se zahvaljujem, s ovim zaključujem 19. sjednicu.

Sjednica je završena u 13.45 sati.